

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — 3 Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Линдога ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереження. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Радуй ся зелена Буковино!

(Δ) Перед кількома роками склала ся доволі рідка несподіванка, що до народовецької рускої громади на Буковині пристав нараз Миколай Ritter von Василько і признав себе Русином. Ми звичайно доволі обережні з такими набутками, бо timeo Danaos et dona ferentes, але кожду добру силу, що хоче ревню трудити ся для руского народу, витаємо щиро на нашій нині. Такий зворот послужив, що Василько став в попередній сесії ради державної послом, однак вже в першій своїй промові при всіх своїх способностях показав недостачу політичної рівноваги. Обязок руского посла сповнив добре, виступивши з строгою критикою проти румунської переваги, але для забезпечення популярности з москвофільского боку зарекомендував себе «Altrutherp-ом» і накинув ся мокрим рядом на черновецького професора-народовця, що підтяв крила московській пропаганді. Але після такого першого виступу на віденській видівні почав оглядати ся, що бажаючи високо вихопити ся, треба і Богови свьічку поставити і чортови кочергу. В новій отже радї державній підняв ся великої ролі, бути керманичем всіх руских послів, щоби їх звести до спільного знаменника, а сим можна би всеж таки осягнути певні заслуги перед лицем правительства. Алеж популярність можна нині удержати лише опозицією, отже треба було вивісити опозиційну, але зручно підмальовану вивіску. Отже в горячій опозиційній бесіді не найшов п. Василько ані слова для оборони руских інтересів на Буковині, не умів ані слова промовити про кривди заподівані рускому народови германізацією і румунізацією, бо на границі Буковини починає ся, після его слів, правительство. За те пустив ся hejže na Sorlice, бо щож то кому шкодить, як він кине ся на польську шляхту.

Але небавом показало ся, що така тактика була потрібна, не тикав ні Німців ні Волохів і таким способом молоденький, ще нічим не заслужений посол дістав ся до делегації, на широку видівню.

А тут не мав пильніших для руского народу справ порушити, як про женячку офіцирів і може добре, що руских справ не тикав, бо всюди проявляє ся у него повне їх нерозумінє. Одначе кажуть, що не знати чогось, ще не є гріхом, так і п. Василько може ще того навчити ся з часом, бо має до того спосібности, лише треба би доброї волі і пильности. Але чи є у него добра воля до того, се показав другою своєю промовою в делегації при міністерстві заграничних справ.

Коли дел. Барвіньский промовляв про потребу удержаня приязних зносин з Росією мимо того, що в Росії триває русифікаційна система, спинюване розвитку літератури цензурними гнобленнями, виключенє рускої мови з церкви і школи, дракоське поступованє з академічною молодіжю задля того, що добиває ся права академічної свободи (що в різких статях зганив навіть проф. Ягич), дел. Василько вважав потрібним в своїй промові заявити, що він не згоджує ся з словами дел. Барвіньского, як і жалями висловлюваними з тої нагоди земляками, значить, дел. Василько згоджує ся і похваляє систему гнобленя укр.-руского народу в Росії, хоч нарікає на утиск Русинів в Австрії. Кому-ж служити і якій справі дел. Василько?! Очевидно московській централістичній системі, котру похваляє також московска агенція в Галичині і на Буковині! Щож Русини-народовці буковинські, котрі уміли москвофільство на Буковині удержати в тісних межах, що они скажуть на те, що член їх громади, котрого они піддержували при виборах і вислали его сюди заступати інтереси руского народу а не москвофілів, тепер виступає навіть проти так лагідного зазначеня на-

шого сумного положеня в Росії, як се зробив дел. Барвіньский?! Радуй ся, зелена Буковино!

Промова посла Барвіньского

в загальній розправі над бюджетовою провізорцією на 56-ім засіданю ради державної дня 3. червня 1901 р.

(Конєць).

Мушу отже в вдоволенєм повитати заповідженє підвишенє меліорацийного фонду, бо лише тим способом можна в Галичині продуктивну силу землі, виявленої в значній часті, використати, щоби так підвигнути дохід з рілі і пасовищ, піднести годівлю худоби, овець, коней, пчільництво і садівництво і иньші галузи заробкованя, які щодня розвивають ся.

Галичина в тім згляді вельми занедбана, отже як-раз потреба би там ширшого розвитку науки господарства, подвигненя годівлі товару.

Я не маловажу великого значіня і ваги великої інвестиційної програми правительства, але думаю, що при теперішній охоті і робучости ради державної, наколи она буде тривка, було би на часі розпочати інвестиції в суспільно-політичній напрямі на ширші розміри. Неперечно було би вельми корисне заведенє обезпеченя на случай старости в краєвих товариствах, які би мали в тій цілі оснувати ся. Але ще пильнішим видає ся мені від кількох літ правительством задуманє загальне обезпеченє від огню і иньших елементарних шкід, отже правительство повинно би в сій справі розпочати діло з краєвими товариствами обезпеченя. Теперішня пора пожарів пригадує рішучо konieczність такого обезпеченя. Так само konieczним є загальне обезпеченє від зарази між худобою. Заміканє в поодиноких краях і державної границі наслідком зарази між худобою, спиняє вивіз худоби, а через те ослабляє ся і торговля і податкова сила, а на тім терпить державний і приватний кредит.

П. Міністер скарбу старає ся в своїх виводах ослабити жалі і наріканя на упадок селян-

Прогулька на Хомяк.

(Кілька хвиль з життя молодіжи академічної гімназії).

В неділю, дня 26. мая, вибралась наша молодіж, двацять учеників низших і висших клас, під проводом учителів Яр. Вітошинського і Евг. Мандичевского, в гори.

Гора Хомяк се ціль прогульки.

Щасливі, що мають раз нагоду покинути запорошені і жаром сонця розпечені мури, заповнили цілісенький вагон, та нетерпеливо вижидали тої хвилі, коли поїзд опинить ся в Станиславові. Бо интересно стає дорога доперва відси. Лінія Львів-Станиславів досить одностайна і нудна. Жадібно виглядали проте молоді очи в даль і самі вишукували собі на країнах виднокруга цікавіші предмети. Ось тут доглянув один старинний замок Старого Села, нині перемінений на бровар, другий величезний став, а там дальше стали вже виждати мостів, над Двістром і Бистрицею. Але нічо так не заняло молодих умів, як сині полози стрийських гір, та нічо так сильно не розбудило молодецького заці-

кавленя, як руїни замку в Галичи. Не богато там его було видко, але око, коби лишень кусничок муру захопило, вже собі дальше само доповняло і малювало в уяві, та вертало до тих часів, коли то на галицькій землі рускі князі сиділи і славу добували.

Коло одинацятої години ми станули в Станиславові.

Звідси їдуть осібні поїзди в гори. Натовп старшиний. Саджають прогульковців, а кождий хотів би мати як найвигіднійше і найлучше місце.

Всьо жде спокійно, нетерпеливо. Одна гадка у всіх: коли то покажуть ся ті гори, котрих зариси вже передтим мож було, якби пасмугу темних хмар, доглянути?

Через поля зелені і молоденькі ліся, гонять вози. Стрілою минають лани збіжа, городи, сади, хати. Якби всьо кудась в зад тікало, а вози лишень наперед, наперед, у гори.

Воздух чистіший повіяв і наче нової сили дунув у груди. І понесло запахом цвіту бозів, черемх, конвалій, дзвінків і смерек.

Поволі виривають гори.

За Хриплином вже і Хомяк виглянув.

Менші і більші горбки, ніби люди, один з поза другого голови витягають, найжать ся гу-

стем лісом, засьміють ся свьіжою зеленію, сплюють ся приманити, прикувати, але дарма. Борзенько ховають ся, один поза другого, зі сорому, що не втяли сеї шгуки. Під землю западають ся.

Се підгірє.

На кількох менших стаціях ледво хвилиночку задержуєсь поїзд. Гонить дальше. Чує добре, яких то він везе.

Від часу до часу замготить з поміж корчів срібна лента Чорної Бистриці, що суне ся повід горбки Цинцора і Потоки, між котрими розсипались домки міста Надвірня. Ледви доглянути можна з поїзду. Так старанно окрили ся садами і тополями.

Тут коло міста є кілька цікавих місцевостей, до котрих ми могли на жалі лишень тужливий зір післати.

Є тут замок Півє з XVII в., котрого однак між зеленію і доглянути годі. Як до кождих звалищ, привязав нарід і до тих руїн казку о скарбах і якимсь сьмільци, що відважив ся шукати за грішми в підземлю і погиб.

В тій околиці є звалища славного Скиту Манявского, вибудуваного ще в початках XVII.

ства і лихе економічне положення взагалі і старався сі жалі спроводити до того, що в оцінюванню нашого безглядного стану мимохіть вмішуєся порівнянє з іншими суспільностями, які скорше і щасливіше розвивають ся, однак нужда селянства особливо в Галичині не дасть ся заперечити і сего не треба спускати з ока.

Міністер скарбу оцінює положення річній після торговельного білянсу, державного кредиту, руху доходів і т. д. троха кориснійше, як се є в дійсности і потішає нас словами: «Ми не є добре живлені, але зате не є апоплектичні!». Се є вельми слаба потіха, коли чоловік наслідком худорлявості чує ся безпечним перед ударом мозковим (*веселіє*), бо худорлявість, особливо між селянством в Галичині, вказує на недостаточне відживленє, а се потверджує аж надто голодова тифусова пошесть, яка вириває рік річно по селах в Галичині, що забрала чимало жертв навіть поміж урядовими лікарями. Було б отже конче потрібно, дати безробітному населенню при будові гостинців, регуляції рік і в інших публичних роботах нагоду до зарібку, щоби могла собі придбати чорний кусень хліба, а п. міністер скарбу зобов'язав би селянство до великої вляку, наколиб до вимаганого здавна обниження ціни соли; сеї одинокої омасти бідного населення, наклонив угорське правительство і довів се важне питання до прихильного рішення.

Нужда селянства в Галичині викликала також між духовенством погіршенє его матеріяльного положення. Загальне рілннє пересялене відбило ся і на духовенстві, котре в нинішніх обставинах майже виключно обчислена на доходи з господарства. Вправді законом з 19. вересня 1898 підвищено конгрую о 200 корон (але в Буковині не дістали священники навіть такого підвищення, хоч не мають ерекціональних ґрунтів), однак коли порівнаємо плату священників з платою не урядників, але з платою возних, то мусимо признати, що священники, котрі всеж таки кінчили університет і нині серед вельми невідрадних відносин сповняють свій трудний і для здоровля небезпечний уряд яко душпастирі, провідники, по найбільшій часті безплатні учителі релігії в народних школах і метрикали, а все те без вигляду на випускенину, вельми покривджені матеріяльно.

Ревізія конґруального закона була б отже конечна в душі поставленого мною в радї державній внесення, щоби по мысли реферату д-ра Фукса з углядженем §. 2. его начерку признано священникам п'ятилітє.

По тих замітках про економічне положення руского населення позволю собі перейти на поле національних і культурних потреб, на котрім багато ще треба вирівняти і виповняти. Правительство висунуло вправді вперед великі економічні справи, котрих поагода вийде неперечно також в користь різних народностей нашої держави, а спільна робота на економічнім полі доведе до зближеня і безпристрасного обговорення

в., заходом монаха Йова Книгинцякого з Тисмениці.

Дальше іде Лойова. Село мале, розкинене мальовничо по горбках і долинах. З Лойової веде залізниця скрутами посеред хиж з чистенькою, з ясного дерева викінченою церковцею і помежи цвітучими садами. На слїдуючїм скрутї вїзджаєм в лїс у стїп гори Страхови.

І знова заглянув вершок Хомяка і розпалив цікавість.

Поза полянами, що розложились по лївїм боцї, тягне ся долина Пруту. Перший раз в своїм житю повитали ученики наші грїмким окликом гірську ріку, про котру нераз вже в житю своїм сьївали. Ось вона їх тепер повитала ясним, чистим зеркалом і напередки бігла, то знов губилась в зарослях, мовби бавитись хотїла з дїтьми в піжмурки. Се тим більше розбуджувало заїнтересованє.

По лївїм боцї Пруту видко місточко Делятин. З далека шарїє дорога державна, що веде через гору Ольховець до Коломиї, а низом крутить ся ріка.

Далеко кілька осель. Гарні, веселі, щасливі мов у панорамі.

(Дальше буде).

ня також національно-полїтичних справ; але з руского становища мушу домагати ся, щоби правительство взяло ся також до розвязки національного питання, котре в Австрії є заразом язиковим питанням і то з цілою рішучістю. (*Так єсть!*). Справедливо в престольній річі названо національний спір перепорою змагань звернених до успішного духового і матеріяльного розвитку держави, а законодатне управлїненє сего питання заповіджено яко акт справедливости і державної конечности. Сумніви висунені проти законодатної поагоди сего питання в радї державній упали по написаню начерку язикового закона одним поважаним членом польского Кола, котрого вже нема в радї державній, і я думаю, що при добрій волї сторонництв, яка тепер починає щораз більше проявляти ся в радї державній, було би можливо приступити також до рішення національно-язикової справи, а заведенєм національного мира положити основу до успішного розвитку держави і країв.

Але коли прийде до всесторонного вдоволяючого рішення сеї справи, мушу яко заступник руского населення домагати ся, щоби в Галичині де переведенє язикової рівноправности так легке є задля спорідненя обидвох краєвих язиків, бодай то, що доси розпорядили правительства, було дійсно строго виконуване властями. Так п. пр. уряди часто доручують руским сторонам рішення не в рускій мові (*слуйайте! слуйайте!*), або коли они навіть написані рускою мовою, то зате латинським письмом (*слуйайте! слуйайте!*) хоч рішення державного трибуналу з 25. цвітня 1882. се uznало яко нарушенє державних основних законів (*нечуйано!*).

В судівництві маємо цілий ряд розпоряджень міністерства судівництва і загально-державного а навіть найвисші рішення, які доручено адвокатам, нотарям свого часу яко вказівки до виконаня, однак на сі розпорядження звичайно не зважає ся. Після тих розпоряджень повинні обжаловані рускої народности бути перелухувані в рускій мові, протоколи повинні бути списані в тїй мові, розправи судові повинні переводити ся рускою мовою, вирокі повинно ся видавати в рускій мові і всякі залагодження рускою мовою і письмом. Але се діє ся дуже рїдко. Таке поступованє найменше відповїдає правному почуттю і не може між руским населенєм розбудити і піддержати погляду про предметність урядників. Через те повстають національні і політичні спори, нерозважно розбуджує ся пристрасти і нарушує ся народне чутство. Ще в більшій мірі відноситься се до адміністративних властей, особливо низших степенів (*прїтакуванє*).

Для усуненя сего несправедливого поступованя було би потрібно, домагати ся, щоби кандидати на урядників обовязково вчачали на лекторскї курси руского язика, установлені на університетах у Львові і Кракові, а перед вступленєм до уряду виказали ся відповідним сьїдоцтвом лектора та щоби тим урядникам, що нині ще не вміють руского язика і письма, наказано сего навчити ся, що при добрій волї легко осягнути.

При сїй нагодї мушу звернути і на зверхні річі, які стоять в звязи з національною рівноправністю. Мимо частих домагань, не бачимо руских написів на урядових будинках і бюрох адміністративних властей, а також на деяких ще двірцях залізничних схїдної Галичини (*так є!*)

Тривкий національний мир можна осягнути лише заспокоєнєм національних і культурних потреб руского народу, а в тїм зглядї і міністерство просьвіти має широке поле. При всяких нагодах виказував я нераз, що подвигненє рускої народности, свобідний розвиток рускої мови, літератури і науки в тїй мові має з державного становища важке значїнє й є не лише домаганєм справедливости, але й державною справою (*оплески*).

Передовсім звертаю увагу міністерства на хосенну і живу діяльність Наукового товариства ім. Шевченка, котре протягом несповна ще десятилітє на полі рускої літератури і науки осягнуло значні успіхи і найшло признанє таких поваг як Ягїч, Брюкнер, Пипін і ин. (*слуйайте! слуйайте!*). Цїла громада молодих письменських талантів появила ся, розпочато дослїди на різних полях і тим способом нагромаджено бо-

гато цїнного материялу. Товариство розвинуло дуже широку видавничу діяльність, але фонди его не вистарчають на се і випадало би підмогу удїлювану міністерством побільшити, та вставити в бюджет на слїдуючий рік (*прїтакуванє!*).

Дальше зазначую, що в Галичині все ще замало середних шкіл, хоч кілька нових останніми роками отворено. Особливо число руских середних шкіл не відповїдає ані числу і потребам руского населеня, ані місцевим відносинам. Длєтого до сойму вношено петиції о заснованє рускої гімназії в Станиславові, котрі відіслано опісля міністерству просьвіти, однак тут поагоджено їх некорисно з увагою, що нема потрібних учительських сил.

Прїзнаю, що в Галичині все ще недостає потрібних сил для шкіл середних взагалі, але в польских гімназиях є більше як 30 руских учителів, з котрих найменше 18 можна би ужити в руских гімназиях, отже заснованє рускої гімназії з того згляду не насуває трудностей. Заснованє рускої гімназії в Станиславові було би потрібне і тому, щоби приспорити людей для духовного стану, бо є недостаток сьвященників.

Найвисший вже час був би, подумати про рускі катедри на філософїчнім відділі у Львові, щоби кандидати учительскї для руских гімназий образовали ся в рускій мові. Належало би в тїй цїли давати визначним учителям стипендії на наукові подорожи, щоби могли приспособити ся до доцентур. Прошу отже п. міністра просьвіти про се подумати в слїдуючїм бюджетї.

Ще гірше стоять шкільні справи на Буковині, про котрі хоч коротко згадаю. Для образованя учителів і учительок народних шкіл є лише німецка семінарія, з котрої мають виходити учительскї сили для руских шкіл, в т. зв. руских паралельках при німецкій гімназії в Чернівцях учать лише двох предметів по руски, в Чернівцях нема навіть рускої народної школи. Нема також руских сьвященників православних, щоби по руских громадах могли повняти душпастирскї обовязки, а сему можна би зарадити, якби давано стипендії з реліг. фонду кандидатам духовного стану.

На останку скажу кілька слів про становище мого клубу, котрий поручив менї забрати слово в сїй розправі. Ми будемо голосувати за провізорією бюджетовою з становища державної конечности, але доперва в розправі над цїлим бюджетом будемо могли зазначити наше становище супроти правительства і висказати ся що-до довіря, а наше становище устроїмо відповідно тому, як правительство вдоволить потребам народностей заступлених в нашім клубі.

Мусимо домагати ся повної народної рівноправности на основі християнської справедливости, котра єдино може заспокоїти всі народи нашої держави, бо як один австрійський політик сказав, «лише там, де право і справедливість торжествують, може найти пристановище внутрішній мир і свобода» (*живї оплески, бесїдникови складають желаня*).

З державної ради.

Засїданє палати послів розпочало ся о год. 11. відчитанєм внесенє та інтерпеляцій. Міністер просьвіти Гартель відповїдає на інтерпеляції, а відтак переведено вибір до угової комісії для розслїду квотового предложєня.

Відтак приступлено до дальшої генеральной дискусії над *локальними залїзницями*.

До угової комісії вибрано з галицких послів: Яворского, Дїдушицкого, Біндера, Колїшера, Водзіцкого, Козловского і Давида Абрагамовича.

Між інтерпеляциями находить ся інтерпеляция польского Кола против картелів.

Польскї людовці повідомили вчєра президію палати, що уконституували ся в окремиї клуб під іменем: *Polnische Volkspartei*.

Дискусію перервано і засїданє відложено до год. 7 вечєром.

На *вечірнім засїданю* палата прийняла кілька правительственных предложєнь, про продаж правительственной власности, межи півшими про продаж замку на Вавелю.

В сїй справі заявив пос. Романчук, що она

має для Русинів засадниче значінє. Реальність, яку мають продати, була давнійше замком польських королів, а тепер, по мысли ухвали галицького сойму, має стати переминою на резиденцію цїсаря. Ся ухвала має виявити надзвичайну лояльність галицької шляхти польської і то коштом цїлого краю. Австрійський цїсар і король Галичини має тим способом немов стати наслідником польських королів, а цїла Галичина має представитись дійсно і правно за часть давньої польської держави. Отже Галичина не є зовсім польською і не є одноцїльним краєм ані під національним, ані під історичним оглядом. Русини ніколи не признали правним полученя східної Галичини з Польщею, а тим менше можуть се признати тепер і застерігають ся против сего, щоби сею ухвалою про переминенє королівського, польського замку на резиденцію Австрії признано польську державну ідею, щоби сим способом задокументовано правну принадлежність східної Галичини до Польщі і на цїлій Галичині витиснено пятно польського краю. Се застереженє очевидно не є зверненє против сего, що край хоче вчинити дарунок монарсії ані против сего, щоби Галичину прилучати до Австрії, бо Русини в протиставленю до Поляків не противили ся ніколи сій злучї. Але се застереженє є зверненє против забавів Поляків що-до східної Галичини, немов то польського краю, правно належного до Польщі, або одної єї части. Відповідно до сїєї декларації члени клубу не возьмуть удїлу в голосованю над сїм предложенєм.

З черги прийняла палата предложеня в справі підлїг при належатостях для позичок кількох міст (між ними Львова і Кракова), в справі ревізії закону, про заробковї і господарскї товариства, в справі робітничої статистики, в справі управильненя службових відносин в державнім ветеринарїйнім зарядї.

По ухваленю ще кількох внесень за запомага для населеня, діткненого елементарними шкодами, відповідали на інтерпеляції президент міністрів і другї міністри.

Відтак Шенерер жалує ся в предвгїй бесїді, що в теперішній сесїї не зроблено нічо для селяньського стану. Пос. Кльофач називає еру др. Кербера не економічною, а корупційною; жалує ся, що бурмістра Праги спонувано промовляти до цїсаря також по німецьки. Пос. Фресль рівнож в формї запитаня обговорює видалюваня з Німеччини і завляє ся за республікою. Президент відбирає єму голос.

Промовляти ще і ставили питання пп. Райхштетер, Шальк, Цетвіц і Кайзер, а відтак президент замикає засїданє.

В пращальній промові подякував послам за удїленє єму іонперте. «Стоїмо при кінци сесїї — кавав — яка на завсїгда остане памятною в історїї австрійського парламентаризму. Ми створили дакекосяглі закони на економічнім і суспільнім поли та можемо виснести звідси переконанє, що цїле населенє буде нам за се вдячним». Президент вкінци пожелав послам веселих ферїї і серед оплесків цїлої палати замкнув засїданє по год. 12. в ночі.

Палата панів зібрала ся вчера о год. 11. перед полуднем на засїданє з дневним порядком дебати над водними дорогами. Референт Проскович поручає до прийнятя закон так, як єї ухвалила палата послів, висказуючись про сїю ухвалу дуже прихильно. По промовах гр. Франца Туна, міністра Вітека, Мадейского і кн. Шенбургга забрав др. Кербер голос для підпертя закону про будову доріг в редакції, ухваленїї палатою послів.

Після довшої ще дискусїї ухвалено сей закон в другім і третім читаню.

НОВИНИ.

— Календар. В середу: гр.-кат. Ісаакія; рим.-кат. Оуфрїя. — В четвер: гр.-кат. Пресв. Евхар., Брмія ап.; рим.-кат. Антонїя.

— Перше причастїє ученив і учениць львівських шкіл народних і видїлових відбуло ся торжественно дня 6. с. м. в церкві СС. Василянок о 8. годинї зрана. Архиврейску Службу Божу відправив ВПресвь. митрополит Шенітицький при

асистї оо. катехитів і сам запричащав всі діти. По Службі Божій Владика удїлив дітям архиврейского благословеня і обдарував їх образками і медалями. На богослуженю було много людей і родичів дітей, котрі стягнули ся, щоби побачити те памятне для їх діточок торжество, котрого не було у Львові вже пять лїт від смерті бл. п. Кардинала.

— Цїсар по суботнім обїді для делегатів розмовляв між иньшими і з дел. Барвіньским і питав, чи звідси зараз удає ся на сесїю сойму, котрий має в так пізній порї полагодити важні справи. Дел. Барвіньський притакнув єму і замїтив, що по соймовї сесїї мусить ще їхати на два тижні, щоби відбути іспит зрілости з приватистами в учит. семінарії в Тернополі. Цїсар випитував ся відтак про відносини в учит. семінаріях в Галичині і про учительскї силли.

— 3 гімнастичного товариства «Соки» у Львові. Засїданє Старшини відбуде ся в четвер дня 13. червня с. р. о 8. год. вечером в льокалі Товариства.

— 3 то ариства «Просьвіта». Справозданє за місяць май 1901. р.

В місяци маю с. р. відбув Головний Видїл чотири засїданя в днях 7, 14, 21. і 27. мая, на котрих полагоджено отєї справи: 1. Принято до відомости, що вийшла вже книжочка Л. Цегельского: «Русь-Україна і Московщина» і розсилає ся членам. 2. Що редакцїя сьпіванника (з нотами) підняв ся проф. Вітошинський. 3. Рукопись «Горить» передано до рецензїї п. Пашківскому, а рукописє «Люблю Україну» і «Гаразд і Лихо» др. Франкови; рукописє: «Каня», «Бог видить з висоти» та «О св. Янентім і шїяньстві» рішено звернути авторам. 4. Принято до відомости, що стипендією запомогою ім. Теодора Качала в квотї 240 К річно надаєць Впр. Андрей Качала надїлив на рік шкільний 1900/901 п. Павла Дурбака, студента політехніки. 5. Принято до відомости, що філія «Просьвіти» в Раві рускій скликала загальні збори на день 13. червня с. р., а філія в Кутах скликає загальні збори на місяць липень і просить о висланє делегата; отворене філії в Старім Самборі відбуде ся 4. червня с. р., на котре виїде яко делегат Головного Видїлу «Просьвіти» п. В. Король з викладом; загальні збори філії в Стрию відбудуть ся в червни с. р. та в той сам день відбуде ся і людвий вечер в память Т. Шевченка; прийнято до відомости справозданє з загальних зборів філії в Тернополі з дня 26. марца с. р., котрої головою вибрано проф. Мостовича. Рішено вислати дальші поясненя до філії Бережани, Золочів, Рогатин, Сокаль, Русьтин і Товмач, щоби філії ті скликали загальні збори і прислали річні справозданя. 6. Принято до відомости справозданє з заг. зборів читальнї 1) в Рівдвїнах, 2) Григорові, — обї читальні в крамницях. Рішено віднести ся до видїлу читальнї в Надїтичах (п. Жидачів) з запитанєм, чи видїл уконституував ся і чи повідомив о тім старство, рівночасно передано справу тої читальнї філії в Стрию до полагодженя. На просьбу чит. «Просьвіти» в Яричеві Новім упрощено на делегата на збори тої читальнї 26. мая с. р. д-ра К. Левицкого і рівнож на першї загальні збори чит. в Малехові дня 9. червня с. р. 7. На внесенє п. Врецьони ухвалено замовити у літографа п. Андрейчїна у Львові 2000 нових членських грамот. 8. На просьбу пп. Танчаковского і Ос. Гайнчака ухвалено, заняти ся постронєм памятник на могилї бл. п. д-ра Юл. Целевича; на доповненє суми коштів поставленя того памятника (382 К) рішено розписати відозву в часописах. 9. Рішено уладити людвий концерт в честь Шевченка по можно-ти в місяци червни. 10. Принято 66 нових членів.

Від початку року 1901. прибуло 614 членів.

— Станиславська московщина, а вибори до краєвого сойму. Зі Станиславова пишуть нам: З недїльного числа «Дїла» довідуємось пі менше ні більше, лиш те, що матадори московского «Клуба» в Станиславові постановили за всяку цїну переперти вибір тутешного адвоката др. Алексевича на посла до краєвого сойму зі станиславського повіту. Хоч ся «форса» так сьвітська, як духовних «приятелїв» д-ра Алексевича — якої правдивість ми на місци перевірили — нікого не здивує, бо «убїжденя» та кертична робота тої славетної компанії занадто звєні, то всеж таки не кождому відома кацапска безличність, яка в сїм випадку переходить всякі границї, та кпить собі з найсьвятїйших чувств не лиш християньських, але і людських. Згадана кацапска компанія, форуючи кандидатуру свого «друга» д-ра Алексевича на посла до краєвого сойму, представляє єго, як довідуємось з достовірного жерела, яко «dobrego katolika». Чи кплять собі сї «люди», чи удають дурних? Нам здаєсь, що се друге зовсім злишне, бо они — як звєсно — скїяченї тупоумці. Гарний то мусить бути католицизм тої компанії, седи він такий «добрий», як у славнозвєсного д-ра Алексевича. Кому думають сї люде морочити голову, що, як видко, готові і вірою торгувати, наколи їм се на руку? Чимже то др. Алексевич доказав, що він такий «dobry katolik»? Хїба тим,

що будучи академіком у Відни, брав участь в нікчемнім нападі на зелїзничім двірци на пок. митрополита Сальвестра, де обкинено першого князя нашої Церкви гнилыми яйцями, викрикуючи при тім: «Ти такой самой зрадник рускої Церкви як... Йосафат!» Се як-раз «доброї» католик і особливий приятель станиславської духовної єрархїї, що брав участь в прилюдній зневазі, не лиш руско-католицкого митрополита за те, що віддав поклін голові Церкви, але і безчестив сьвятого католицкої Церкви і мученика Унїї. Сей справдїшний атентат на честь нашої краєвої репрезентації повинен би остаточно отворити очи компетентних кругів на те, який дух панує в теперішній станиславській Консистоїї, якої видимим образом є тамошний московський «Клуб» та чого мож сподівати ся в єпархїї, если такий дух там і на дальше панувати буде. Суть річи, котрі раз треба копечно поставити ясно, та з котрими не мож довше робити ніяких експериментів..

— 3 судової саїї. В Станиславові відбув ся оводї процес против о. Миколая Волянського, сотрудника в Коронци, і товаришів за обиду редїгїї. Обжалований допустив ся злочину через те, що підбурив парохїян против свого пароха о. Янкевича з Межиборець, і разом з ними прийняв о. Янкевича обидливими словами підчас якогось похорону в Коронци.

По переведенїї розправі трибунал засудив о. Волянського на два місяці арешту, а прочих обжалованих засудив на 14 до 30 днів арешту.

— Градові тучі навістили в остатних часах судовї повіти: Бучач, Белз, Богородчани, Буришин, Бережани, Бібрка, Березів, Борщів, Болшівці, Гвоздець, Козова, Коломия, Камінка стр., Кальварія, Куликів, Львів, Мости великі, Монастирська, Мілець, Оттинія, Підгайці, Перемішляни, Радехів, Рава руска, Рогатин, Сокаль, Снятин, Станиславів, Судова вишня, Солотвина, Сучава, Товсте, Тереховля, Тернопіль, Виснич, Вишнівчик, Залізиці, Золочів і Журавно. В деяких з сїх повітів як пр. в журавненським було 37 случаїв граду. Загалом падав град с. р. 253 разів в Галичині і на Буковині.

— Вислїд спису населеня в Чернівцях доходить уже до кінци. На разї можна сказати, що число Німців зросло о 22%, а число Русинів о 28%. Значить, число Русинів зросло найсильнїше. Можна отже числити Русинів на 14—15 тисячів. Греко-католиків є 8000, решта припадала би на православних з загального числа православних 15.000, — Римо-католиків є 18.000, з того на Поляків припадає 8.000.

— Університет в Глясгові, заснований в 1451. році, сьвяткує в сїм місяци 450-літній ювілей свого істнованя. В 18. віці витворила си в Глясгові т. зв. «шкотска школа», як і поставила собі метою поборювати скептицизм. Головним речником єї був професор філософїі Тома Райд, опираючи свою систему на здоровім розсудку. Університет в Глясгові славний нинї з багато учених головоно природописців. Краківський університет вислав до Глясгова на ювілей аж трєх репрезентантів.

— Кудя стежка в горох! Сїонїстичні часописи жидівскї доносили на днях, що турецкий султан прийняв дуже ласкаво сїонїстичних делегатів; д-ра Герцля, предїдателя конгресів сїонїстів, Марморка в Відня і д-ра Вольфсона з Кольонїї, предїдателя кольонїзаційного банку сїонїстів в Лондонї. Герцля надїлив султан ордером «Меджідже», а другого дня підчас двірського обїду подарував єму брильянтову шпильку. Делегати мали просити султана о дозвіл засновати в Палестинї жидівску кольонїю. Тепер показуєсь, чому султан так сердечно витав делегатів, бо — хоче затагнути грубу позичку з сїонїстичнім банку в Лондонї.

— Газардові гри в Бельгїї. Бруксельський сенат відкїнув ухвалений палатою послів закон, який накладає кари за газардові гри, се є на тих, що грають, а прийняв закон, який накладає на підприємців гри арешт від 8 днів до 6 місяців або 500 до 5.000 франків кари.

— Дїбні вїсти. Публичний попис хлопців і дївчат в львівскім заведено для слїпих, при ул. Личаківській ч. 37., відбуде ся в пятницю дня 14. с. м. о 10. год. рано. — Коло Одеси викрито богаті жерела нафти. — З Нового Йорку доносять, що на зелїзничім шляху Лякаванн коло Весталь стрїтили ся по дорозї два поїзди. В однім з них вибухнув вагон з динамітом. Оба поїзди цїлковито знищені. Шість осіб понесло смерть, а 3 тяжко ранені.

Телеграми.

Відень, 11. червня. Цїсарскї патент скликає чеський сойм на 18. червня, істрийскїй на 20. червня до Капо д'Істриї, а прочї сойми отже і галицькїй на день 17. червня с. р.

Відень, 11. червня. Цїсар запросив преви-дента міністрів д-ра Кербера, аби в подорожи

до Праги товаришив монарєї в двірєкїм поїздї і замешкав на замку в Градчинї.

Берлин, 11. червня. На тутешній біржі розійшлась вість, що Росія наміряє по зятягненю позички в Франції, зятягнути другу позичку в Німеччинї та що в тїї ціли розпочали ся переговори з Мендельсоном.

Софія, 11. червня. Півурядово заперечують вість, подану дневником «Россія», мовби болгарське правительство противило ся продажи порту Бургас, Росїї.

Льондон, 11. червня. Тутешні дневники доносять з Шангаю, що німецьке правительство закупило ґрунти, на яких має побудувати казарні для постійної залози німецької в силї 800 мужа.

Нїцца, 11. червня. Кн. Фердинанд болгарський має небавком заручити ся з кн. Ксенею черногорскою. Заручини відбудуть ся на російськїм дворї.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна.

Проґрама від 1. червня до 16. червня 1901.

При співучастї військової музики 24. п. п.

1) The Nesadsons, музикальні парискі каміярї. 2) The A. Paolis, ексцентричні акробати з пудльом Каро. 3) L' Effer, знаменитий комік французский. 4) Trio de Fidardy, коміки, акробати і фантасти. 5) Kiss і Sarwaschi (3 панї і 2 пани) малярські співї і народні танці. 6) Abs-Asello і Miss Catharina, світові гімнастичні продукції. 7) Орхестра, 8) Hera, жонґлер, 9) Schaefer, дуєтистки. 10) International asta Trio, наслідувачї дзвонів і співачки серенад.

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В недїлю і свята два представленя. Що пятницї High Life представленє. Білєти вчаснїше можна замовляти і набути в конторї Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Лекційна комісія

студентів філософїчного видїлу львівського університета, яка остає під зверхним проводом проф. Твардовского, поручає здібних інструкторів і домових учителїв. — Устні зголошеня приймають члени комісії щоденно (навіть в недїлі і свята) на університетї (І п. Саля VIII) межи 12—1. год. — Адреса: Лекційна комісія студентів філософїчного видїлу, Львів, Університет.

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах,
яко гарна прикраса комнат

Картини: Верещаґїна, Шевченко в домінії і Сластьона, Шевченкова могила.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просвїти»).

одиноке руске товариство асекураційне, обезпечає будинки і всі предмети движимї против огневих шнїд.

«Дністер» припоручили Преосвящ. Ординарїати Всєч. Духовенству і вірним всіх трех Епархїй.

Фонд гаранційнї «Дністра» з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540	кор. 11 сот.	разом 520.406 кор. 65 сот.
Резерва премїї	171.942	—	
Резерва спеціальна	6.000	—	
Фонд емеритальний	90.924	54	

Тарифи «Дністра» уміркованї. Надвїзка річна розділає ся між членів в формї зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту з премїї.

«Дністер» виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2,120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безпроблемно в присутності Делеґата і 2 членів.

Полїси «Дністра» приймають при позичках гіпотечних: Банк краєвий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборї, Доляні, Снятинї, Городенцї, Терєбовлї, Залїццях, Городку і Богородчанях.

НА ЖИТЕ треба обезпечити ся тільки через «Дністер» в Товариствї взаїмн. обезпеч. в Країновї; в таких обезпечень через «Дністер» їде часть провіанї на рускі публичні добродїїні ціли; полїси і квїти видає Краївське Товариство рускі.

«Дністер» пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема близько агенцій «Дністра». Агенти заробили вже 274.964 кор. провіанї.

Зголошеня о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяне! убігайте ся тільки о агенції «Дністра»

Від огню обезпечайте ся тільки в «Дністрі».

На житє обезпечайте ся тільки через «Дністер».

В Микуличинї

над трема Прутами

отвїрає заряд

„Народної Гостинниці“

зі Львова

готель і реставрацію

в вілї о. Галайчука.

Заряд приймає купелєвих гостей на цілий сезон мешканє, також з цілим удержанєм. Сезоніві домівки в готелї під власним зарядом по 2—3 покої по дуже умірєних цінах. Можна винаймаєти і на місяці. Кухня і пивниця у власнїм зарядї, окрема читальня для гостей, купелї в Прутї о 200 кроків від готелю, прогульки нетомлячі задля догідного положеня місцевости, а залїзнича станція о 150 кроків від готелю.

Зголошеня приймає п. Микола Заячківський у Львові (ул. Сербська ч. 17) до 1. мая, а опїсля в Микуличинї.

Розклад поїздів залїзничих обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годинї				відходить о годинї			
	6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6:25	до Станиславова, Підвисокого, Потуптор		
	6:20	з Чернівців (Цікан, Галац), Гусятина		6:30	до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний		
	6:46	з Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. вк.		2:08	6:43	» » дв. Підзамче	
	7:45	з Янова			6:35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		8:30	8:40	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина	
	8:00	на дв. головний		2:55	9:00	до Скольного, до Лавочного (1. лпп. до 15. вер.	
	8:10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока			9:15	до Янова	
	8:15	з Сокаля, Рави рускої			9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.	
1:35	8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берлина			9:42	» » дв. гол.	
	11:45	з Рашова, Любачова, Самбора		2:40	10:20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова	
	11:55	зі Станиславова (Кересмезе, Потуптор)			10:25	до Чернівців,	
	12:55	з Янова			1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в недїлі і свята	
	1:10	зі Скольного, Калуша, Хирова а з Лавочного			2:15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня	
	3:14	від 1. черв. до 15. вер.				в недїлі і свята	
	4:40	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.			3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
2:20	5:11	зі Самбора, Борислава, Стрия			3:15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.	
2:35	5:35	з Підволочиск (Київ) Бродів на дв. Підз.			3:26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.	
	5:50	» » на дв. голов.			3:30	до Рашова, Хирова, Любачова	
1:45	5:40	з Кракова					
	5:40	з Чернівців, Цікан					
	6:00	з Сокаля, Белзця і Любачова					
Нїч							
	7:36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)			6:10	до Станиславова	
	8:50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня шод.		12:45	6:20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)	
	9:41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно			6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні 6.	
	9:20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)				а від 16. вер. до 30. днів. 1902 щоденно	
3:40	9:40	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова			6:35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова	
3:31	9:40	з Чернівців, Букарешту,			7:10	до Тернополя, Бродів дворець головний	
12:15	10:20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша			7:32	дворець Підзамче	
	10:20	з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підз.			7:25	до Сокаля і Рави рускої	
	10:02	» » на дв. голов.			7:52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)	
	3:12	з Підволочиск Кошичинець на дв. Підзамче			9:30	до Янова від 1. мая до 15. вересня	
	3:35	» » на дворець головний			10:30	до Чернівців і Цікан	
					11:00	до Кракова, Відня, Варшави	
					11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний	
					11:32	» » дв. Підз.	
					4:15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора	
					4:45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. шод	

ЗАМІТКА: Пєра нїчна числїть ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейский рівнять ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівского. — В містї видають білєти їзди: звичайні білєти агенция часописий Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білєти звичайні і всякі инші, тарифи, ілюстрованї провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформаційне п. к. залїзнич державних (ул. Краївських ч. 5. в подвірїю, сходи II, дверї ч. 52.) в урядових годинах (8—3 а в свята 9—12).

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Віддїл депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до перехованя папери вартїстї і дав на них завдатки.

Крім того впроваджено подїбно як в інституційних заграничних т. зв.

Депозити сховковї (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а в річно, депозитар дістає в сталєній касї панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим виглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднїши зарядженя. Привнєс дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у віддїлі депозитовий.